

5. Mecanismul licitațiilor electronice

5.1. Licitații electronice

Cea mai vehiculată formă la ora actuală de comerț electronic cu amănuntul în rândul persoanelor fizice sunt licitațiile online (licitațiile electronice).

Licitațiile electronice sunt o realitate cotidiană. Odată cu înmulțirea utilizatorilor de Internet (circa 200 milioane în 2004) s-a deschis o piață de desfacere uriașă. Avantajele folosirii sistemului de licitații electronice sunt multiple:

- se pot vedea licitațiile din toate colțurile țării;
- prețul de deschidere a unei licitații sau de depunere a unei oferte pentru o licitație în curs de desfășurare este simbolic;
- nu este nevoie de deplasare într-un loc anume pentru a putea participa la o astfel de licitație (ca în cazul licitațiilor clasice);
- posibilitatea de a comunica cu ofertanții;
- rapiditate, posibilitatea de a participa la mai multe licitații într-un timp foarte scurt.

Internetul și Web-ul au făcut posibil ca licitațiile online să ajungă la îndemana tuturor. Licitatiile electronice sunt o modalitate de interacțiune între agenți umani sau artificiali care, pe baza unor protocoale de negociere specifice fiecărui tip de licitație, conduc la stabilirea unor contracte. Urmărirea și participarea simultană la mai multe licitații online implică efort, timp și prelucrarea unui volum semnificativ de informații. În acest context, sistemele de licitații online cu agenți inteligenți devin tot mai populare.

Licitatia produselor și obiectelor pe Internet s-a dovedit a fi un model de mare succes. Acest model poate fi utilizat atât pentru comerțul electronic B-2-B cât și pentru cel B-2-C și datorită faptului că este un domeniu de mare interes, poate fi de asemenea integrat și în e-shop-urile obișnuite.

Achiziția publică prin modelul B-2-B este aplicabilă în cazul în care organisme guvernamentale sau mari organizații lansează apeluri pentru licitarea achiziționării de bunuri sau servicii. Sfera de cuprindere a licitațiilor tipice include de la serviciile din construcții și bunurile pentru investiții până la studii și alte lucrări ample. Achizițiile publice prin Internet pot include negocierea electronică, contractarea și licitarea în colaborare, spre exemplu.

Produsele vândute prin licitații electronice pot fi produse de ultimă oră, de supraprod sau cu stoc fluctuant sau obiecte de valoare pentru colecționari specializați. Incluz de la bunuri materiale, metale și materii prime agricole, la obiecte de artă unicat. Spre exemplu, firmele de hardware vând prin licitații electronice specializate și deja bine cunoscute, atât modele noi, cât și produse folosite.

Asemeni unui e-mail, o licitație electronică include de obicei mai mulți vânzători. Operatorul licitației elaborează mecanismele pentru plasarea obiectului licitației pentru licitare (de obicei prin e-mail) și poate oferi în plus servicii de plată și de livrare.

Ca o adevarata pepiniera de specialisti in domeniul tehnologiei informatiilor, Romania nu putea ramane codasa in privinta introducerii sistemului electronic prin achizitii publice. Avand in vedere ca tara noastra se afla in plina campanie impotriva coruptiei, respectivul sistem se dovedeste a fi o arma foarte eficienta impotriva maslurii rezultatelor licitatiilor. Utilizarea obligatorie a Internetului pentru organizarea de licitatii de catre diverse institutii guvernamentale a fost aplicata cu real succes in tari precum Canada sau Danemarca, dar este inca intr-un stadiu incipient in multe state dezvoltate.

In Romania, lansarea licitatiilor electronice a avut loc in anul 2002. Lansarea oficiala a site-ului www.e-licitatie.ro s-a produs la data de 5 martie 2002., data de la care toate ministerele si alte peste 200 de institutii din subordinea acestora sunt obligate sa-l utilizeze pentru achizitionarea de papetarie, birotica, alimente, medicamente.

Din 4 martie 2002, sistemul achizitiilor publice prin intermediul licitatiilor electronice a intrat efectiv in functiune, acesta fiind un moment care marcheaza o schimbare profunda in societatea romaneasca, o schimbare de mentalitate si de conceptii, dar si a unui mod de actiune, un prim pas spre o societate mai transparenta si mai eficienta. Criteriul principal al acestui sistem este transparenta absoluta, trebuie adjudecata cu adevarat cea mai buna oferta existenta. Cerintele tehnice ale cererii de oferta trebuie definite cu atentie pentru a nu se permite evaluari arbitrare in alegerea ofertei castigatoare.

Principalele beneficii ale utilizarii sistemului de achizitii publice prin mijloace electronice se concretizeaza in reducerea cheltuielilor bugetare, cresterea transparentei procesului de guvernare si reducerea posibilitatilor pentru fraudă si coruptie. Companiile private au adresat solicitari pentru utilizarea sistemului pentru necesitatile interne pentru ca este o metoda sigura, precisa si eficienta de reducere a costurilor.

Viabilitatea achizitiilor prin mijloace electronice este demonstrata si de faptul ca exista deja sase tari care le utilizeaza la nivel national (SUA, Canada, Australia, Danemarca, Brazilia si Mexic), precum si numeroase alte exemple de institutii sau tari care le utilizeaza la nivel mai mic sau partial.

Avantajele inscrierii la o licitatie online se rezuma in principal la posibilitatea obtinerii de castiguri rapide, din vanzarea, practice de catre oricine, in timp record, prin Internet, a oricaror obiecte imaginabile: de la postere, casete, cd-uri, timbre, vederi, monezi, pana la tablouri, obiecte de mobilier vechi, antichitati, masini de epoca. Exista un avantaj extrem de important in derularea unei licitatii electronice avand originea intr-o tara est europeana ca Romania: preturile mai mult decat modice la tertele obiecte de interes unanim, cum ar fi cele de arta decorative in comparative cu preturile practicate in Occident (Europa de Vest sau America) pentru aceeasi gama de produse. Chiar si numai din acest punct de vedere, riscurile unor investitii in scopul derularii prin intermediari a unor licitatii "din Romania" se justifica pe deplin in cazul in care oferta trezeste interesul din vest.

Licitatiile electronice au si dezavantaje. Dezavantajul participarii la orice forma de licitatie online este acela ca, desi oricine poate posta (si posting-ul este rareori gratuit, fiind de obicei perceputa o taxa per obiect scos la licitatie ca de altfel si pentru fiecare licitatie incheiata cu succes), doar pentru 10% dintre obiectele scoase la licitatie exista clienti interesati care si liciteaza ca atare. Explicatia rezida atat din faptul ca oferta este mai mare decat cererea, cat si din alte cauze importante, cum ar fi: pretul de inceput (deseori mult prea mare), lipsa unei prezentari profesionale care sa puna cu adevarat in valoare obiectul, lipsa de credibilitate a

ofertantului in comunitatile Internet specializate. In contextual in care, pe site se scot la licitatie saptamanal milioane de obiecte si deci concurenta este acerba, devine foarte important pentru ofertantul de produse, ca prim pas spre succes, crearea si pastrarea unei credibilitati totale, cu ajutorul feedback-urilor pozitive obtinute de la cumparatorii cu care a incheiat tranzactii anterior. Acest feedback se traduce prin aprecierile la adresa unui ofertant, postate in mod public pe site-ul gazda al licitatiei de catre cumparatorii mai vechi, cu privire la: veridicitatea prezentarii initiale fata de produsul final obtinut, frecventa si calitatea raspunsurilor ofertantului la e-mail-urile de contact ale potentialilor clienti, perioada de timp scursa de la incheierea licitatiei pana la primirea produsului si lista nu se opreste aici. Daca se aduna mai multe feedback-uri negative la un comerciant, acesta nu va mai putea vinde niciodata pe site-ul respectiv (si poate nici pe altele) din cauza lipsei de credibilitate datorate feedback-urilor negative.

Este util de stiut faptul ca, fara un cont PayPal (www.paypal.com- autoritate online de intermediere plati electronice pentru persoane fizice), este putin probabil ca cineva sa poata vinde unei pietei occidentale—peste 90% dintre tranzactii fiind achitate exclusive prin aceasta metoda de plata electronica instant. Din pacate, PayPal nu opereaza si pentru Romania, astfel incat, in cazul in care un est european doreste sa participe la o licitatie electronica internationala (ca si client sau ca si ofertant), va fi nevoit sa aiba un partener din Vest, care sa ii intermedieze prin propriul cont PayPal rularea banilor.

In Romania, sunt o serie de site-uri care se ocupa cu licitatiile electronice. Site-urile de licitatii sunt modalitatea prin care se poate face si in Romania comert electronic. Din ce in ce mai multi utilizatori ai Internetului se orienteaza catre aceste afaceri virtuale. Cel mai important este www.e-licitatie.ro, care este recunoscut si la nivel international, primind eticheta de buna practica in domeniul e- government la nivel European. Pe acest site sunt cuprinse informatii despre licitatiile incheiate, dar si despre cele in curs de desfasurare. www.e-licitatie.ro (incluzand subdomeniile sale) este site-ul oficial al Sistemului electronic de achizitii publice (SEAP) operat de catre Inspectoratul General pentru Comunicatii si Tehnologia Informatiei (IGCTI). IGCTI, in calitate de operator al sistemului electronic, este persoana juridical de drept public, care, in conditiile stabilite de autoritatea contractanta si in conformitate cu prevederile legislatiei in vigoare, asigura suportul etnic in vederea atribuirii de catre autoritatile contractante a contractelor de achizitie publica prin procedura electronica, stabilind in acest sens, cadrul de operare specific. Sistemul electronic de achizitii publice (SEAP), este sistemul informatic de utilitate publica, accesibil prin Internet la adresa www.e-licitatie.ro, utilizat in scopul efectuarii de achizitii publice prin mijloace electronice.

De asemenea, eMarket este un site gratuit de licitatii pe Internet, apartinand Ministerului Comunicatiilor si Tehnologiei Informatiilor. Un alt site de licitatii online este www.biding.ro, creat pentru a veni in sprijinul persoanelor care doresc sa vanda sau sa cumpere produse folosind un mijloc facil de comunicatii si anume reseaua Internet. Sunt puse in vanzare o serie de produse, care pot fi cumparate sau licitate. Ca utilizator inregistrat, exista posibilitatea de a pune propriile produse in vanzare, cu posibilitatea urmaririi desfasurarii procesului de licitatie. Cel mai cunoscut site la ora actuala de licitatii electronice si totodata unul dintre cele mai ramificate ca si gama de oferte este Ebay (www.ebay.com).

www.eebid.ro este o adresa de Internet unde romanii pot licita pentru produsele pe care doresc sa le achizitioneze sau pot vinde obiecte sau alte bunuri. “eebid” este o prescurtare de la Eastern European Bidding, numele firmei care a pus pe picioare acest site. Pe site, vanzatorul specifica un pret minim pe care vrea sa il obtina pentru fiecare bun pus in vanzare,

dupa care cumparatorii ofera cat mai mult pot. Dupa o saptamana sau doua, in functie de cat a specificat vanzatorul ca dureaza licitatia, cel care a oferit cel mai mare pret obtine bunurile. Vanzatorul poate trimite prin posta bunurile sau se poate intalni efectiv cu persoana care a castigat licitatia.

Primul site de licitatii electronice cu proiecte software din Romania este www.piatadesoft.ro. Obiectivul beneficiarului este dezvoltarea cu succes și în cele mai bune condiții (preț, calitate, timp de livrare) a proiectelor software. Oricine dorește poate posta un proiect, conduce o licitație, în cursul căreia va alege un programator care să realizeze proiectul și conduce procesul de licitație în mod gratuit. Nu se pecepe nici un unorariu de la beneficiar pentru realizarea de proiecte prin intermediul Piața De Soft. Obiectivul programatorului este obținerea unui profit maxim din realizarea de proiecte software (dar și traduceri, redactare documentație, lucrări de grafică- termenul de programator având, așadar, un sens mai larg, de expert, pe Piața De Soft). Oricine dorește poate fi programator pe acest site și poate licita în mod gratuit la proiectele aflate pe site. Există două faze importante în evoluția unui proiect pentru programator: licitarea pentru proiect, în vederea obținerii slujbei și dezvoltarea proiectului/ realizarea lucrării.

În faza de licitare, trei activități sunt esențiale pentru programatorul de pe Piața de Soft:

- analiza proiectelor aflate în faza de licitație, în vederea descoperirii celor mai bune ocazii;
- postarea ofertei pentru un proiect, încercând să convingă beneficiarul proiectului să îl angajeze pentru realizarea lucrării, în condițiile stabilite în comun;
- câștigarea licitației.

Sistemul electronic de achiziții publice a demonstrat în cei peste doi ani de funcționare ca asigură transparența procedurilor de achiziție și eficiența cheltuirii fondurilor publice, limitând posibilitățile de apariție a corupției. De asemenea, www.e-licitatie.ro, simplifică procedura de participare la licitație pentru furnizori, oferă modalități de lucru mai eficiente și standardizate pentru agențiile achizitoare, furnizează informații publice despre procesele de achiziții publice, creează mecanisme rapide de auditare a procesului de achiziție publică, încurajează dezvoltarea comerțului electronic în România. Prin intrarea în funcțiune a acestui sistem s-a realizat o schimbare fundamentală în societatea românească, legată de transparență, de control, de licitații realizate cu corectitudine, fiecare persoană având posibilitatea de a accesa site-ul www.e-licitatie.ro, unde va vedea care a fost contractul încheiat, ce obiect a avut, care a fost prețul.

Achizițiile publice prin licitații electronice au fost reglementate de Ordonanța Guvernului nr. 20 din 24 ianuarie 2002 privind achizițiile publice prin licitații electronice, cu modificările și completările ulterioare aduse prin Legea nr. 468 din 9 iunie 2002; Ordonanța nr 23 din 30 ianuarie 2003; Legea nr 246 din 10 iunie 2003; Ordonanța nr 73 din 28 august 2003; Legea nr 535 din 15 decembrie 2003.

Prin această reglementare se stabilesc principiile, cadrul general și condițiile de utilizare a procedurii electronice pentru atribuirea contractului de achiziție publică, precum și a regulilor generale de asigurare a unei mari transparențe în domeniul achizițiilor publice.

Dupa un an de la crearea cadrului legal pentru functionarea sistemului electronic de achizitii publice si pe baza evaluarii rezultatelor obtinute, a aparut necesitatea introducerii unor elemente noi, care sa asigure in continuare buna functionare a acestuia. Modificarile propuse

executivului spre aprobare au vizat creșterea gradului de securitate a sistemului prin adoptarea unor măsuri asigurătorii, precum emiterea unui certificat de înregistrare în sistem cu valabilitate de un an, pentru fiecare participant, introducerea unei garanții de participare în sistem și definirea mai clară a atribuțiilor operatorului sistemului.

Ordonanța de modificare și completare a Ordonanței Guvernului nr. 20/2002, privind achizițiile publice prin licitații electronice limitează valabilitatea certificatului care atestă înregistrarea participanților în sistemul www.e-licitatie.ro la o perioadă de un an. Ministerul Comunicărilor și Tehnologiei Informației elaborează normele metodologice cu privire la condițiile, procedura și tariful reînnoirii certificatului de înregistrare, în termen de 90 de zile de la data publicării ordonanței în Monitorul Oficial.

Principiile care stau la baza atribuirii contractului de achiziție publică în procedura electronică sunt libera concurență, eficiența utilizării fondurilor publice, transparența, tratamentul egal și confidențialitatea.

- a) libera concurență, respectiv asigurarea condițiilor pentru ca orice furnizor de produse, executant de lucrări sau prestator de servicii, indiferent de naționalitate, să aibă dreptul de a deveni, în condițiile legii, contractant;
- b) eficiența utilizării fondurilor publice, respectiv folosirea sistemului concurențial și a criteriilor economice pentru atribuirea contractului de achiziție publică;
- c) transparența, respectiv punerea la dispoziție tuturor celor interesați a informațiilor referitoare la aplicarea procedurii pentru atribuirea contractului de achiziție publică;
- d) tratamentul egal, respectiv aplicarea în mod nediscriminatoriu a criteriilor de selecție și a criteriilor pentru atribuirea contractului de achiziție publică, astfel încât orice furnizor de produse, executant de lucrări sau prestator de servicii să aibă șanse egale de a i se atribui contractul respectiv;
- e) confidențialitatea, respectiv garantarea protejării secretului comercial și a proprietății intelectuale ale ofertantului.

Procedura on-line reprezintă utilizarea, în tot sau în parte, a facilităților tehnice oferite de Sistemul electronic de achiziții publice în cadrul atribuirii unui contract de achiziție publică.

Autoritatea contractantă are obligația să asigure respectarea principiilor liberei concurențe, transparenței, tratamentului egal și confidențialității în relația cu furnizorii, executanții sau cu prestatorii interesați să participe la procedura pentru atribuirea prin licitație electronică a contractului de achiziție publică.

Prin hotărâre a Guvernului se stabilesc autoritățile contractante care urmează să aplice prevederile Ordonanței nr. 20 din 24 ianuarie 2002; produsele, serviciile și lucrările care urmează să fie achiziționate prin licitație electronică; precum și pragurile valorice până la care se aplică prezenta ordonanță.

Orice furnizor, executant sau prestator, poate să urmeze procedura de atribuire prin licitație electronică, numai după înregistrarea sa în sistemul electronic. Înregistrarea în sistemul electronic de achiziții publice este valabilă pe o perioadă de 1 an de la data înregistrării.

La licitațiile electronice din România se pot înscrie și firme din străinătate, cu condiția să aibă dreptul de a desfășura activități comerciale pe teritoriul României.

La înregistrarea în sistemul electronic de achiziții publice, orice furnizor, executant sau prestator, are obligația de a constitui o garanție de bună conduită în sistem, ale cărei forma,

cuantum si conditii de restituire/retinere se stabilesc prin norme metodologice aprobate prin hotarare a Guvernului. De asemenea, prin Hotarare a Guvernului se stabilesc autoritatile contractante care vor aplica prevederile ordonantei, produsele, serviciile si lucrarile care urmeaza sa fie achizitionate prin licitatie electronica, precum si pragurile valorice pana la care se aplica prevederile acesteia.

In cazul in care operatorul sistemului electronic de achizitii publice primeste o hotarare judecatoreasca, definitive si irevocabila, pronuntata impotriva unui furnizor, executant sau prestator, in litigiile care decurg din Ordonanta Guvernului nr. 20/2002, acesta are obligatia de a dispune suspendarea furnizorului, executantului sau prestatorului din sistemul electronic. Suspendarea va fi aplicata in conformitate cu procedura stabilita de operatorul sistemului, pe o perioada de cel mult un an de la data publicarii hotararii judecatoresti definitive si irevocabile.

Aplicarea procedurii licitatiei electronice, o data stabilita prin publicarea anuntului de participare, nu poate fi revocata pe toata durata de aplicare a procedurii de atribuire a contractului de achizitie publica.

Autoritatile contractante care aplica procedura de licitatie electronica, conform prevederilor art. Nr. 14 din O.G.nr. 20/2002 privind achizitiile publice prin licitatie electronice cu modificarile si completarile ulterioare, au obligatia de a face cunoscuta –prin mijloace electronice- intentia de a efectua achizitii publice prin publicarea in sistemul electronic a anuntului de intentie. Acesta va fi publicat in cel mult 30 de zile de la data intrarii in vigoare a legii bugetului de stat sau de la obtinerea unei surse de finantare extrabugetara. Anuntul de intentie trebuie sa cuprinda cel putin contractele de achizitie publica previzionate sa fie atribuite pana la sfarsitul anului bugetar, a caror valoare estimata, fara T.V.A., este egala sau mai mare decat echivalentul in lei a 100.000 euro. Pentru contractele a caror valoare estimata, fara T.V.A., este mai mica decat echivalentul in lei a 100.000 euro, publicarea anuntului de intentie este optionala. Anuntul de intentie se publica in mod separat pentru produse, lucrari si servicii. Autoritatile contractante care desfasoara activitati relevante in sectoare de utilitati publice au dreptul sa transmita spre publicare anuntul de intentie oricand pe parcursul anului.

Procedura licitatiei electronice cuprinde mai multe faze:

Publicarea anunțului de participare

Orice autoritate contractanta are obligatia de a publica un anunt de participare- in sistemul electronic- in scopul asigurarii unei transparente maxime.

- Anuntul de participare trebuie sa cuprinda urmatoarele informatii:
- elemente de identificare ale autoritatii contractante,
- procedura aplicata pentru fiecare faza a atribuirii contractului de achizitie publica,
- tipul contractului de achizitie publica pentru care sunt solicitate oferte,
- locul de livrare a produselor/ locul de prestare a serviciilor,
- natura si cantitatea produselor ce se vor achizitiona,
- data limita de livrare a produselor/ termenul limita de prestare a serviciilor,

- modalitati de obtinere a unui exemplar al documentatiei pentru elaborarea si prezentarea ofertei,
- conditii de plata si costul pentru obtinerea unui exemplar al documentatiei,
- data limita pentru solicitarea clarificarilor si pentru depunerea ofertelor,
- modalitatea de depunere a ofertelor, limba in care trebuie redactata oferta,
- data, ora, si locul deschiderii ofertelor,
- cuantumul garantiei de participare ceruta,
- informatii privind conditiile de eligibilitate, dar si cerintele minime cu privire la capacitatea tehnica si economico-financiara pe care trebuie sa le indeplineasca ofertantul ,
- perioada pentru care ofertantul trebuie sa-si mentina oferta valabila,
- criteriul care va fi utilizat pentru atribuirea contractului,
- etc.

Anuntul de intentie se publica în mod separat pentru produse, lucrari si servicii, în cel mult 30 de zile de la data aprobarii bugetului propriu al autoritatii contractante.

Inscrierea solicitanților

Condițiile si procedura inregistrării sunt stabilite de operatorul Sistemului electronic.

Orice furnizor, executant sau prestator care doreste sa aplice procedura de licitatie electronica pentru atribuirea unui contract de achizitie publica trebuie sa se inscrie conform regulilor stabilite de operatorul sistemului electronic. Orice furnizor, executant sau prestator are dreptul sa solicite inregistrarea in Sistemul electronic.

Inregistrarea ca furnizor, executant sau prestator in Sistemul electronic va fi refuzata, iar daca a fost deja acordata poate fi suspendata sau revocata, in cazul in care solicitantul se afla in una dintre urmatoarele situatii:

- a) este in stare de faliment ori lichidare, afacerile ii sunt administrate de un judecator-sindic sau activitatile sale comerciale sunt suspendate ori este intr-o situatie similara cu cele anterioare, reglementata prin lege;
- b) face obiectul unei proceduri legale pentru declararea sa in una dintre situatiile prevazute la lit. a);
- c) nu si-a indeplinit obligatiile exigibile de plata a impozitelor si taxelor catre stat, precum si a contributiei pentru asigurarile sociale de stat;
- d) furnizeaza informatii false in documentele prezentate;
- e) incalca procedurile stabilite de operatorul Sistemului electronic.

În cazul intervenirii vreuneia dintre situatiile prevazute anterior, lit. a), b) sau c) ulterior momentului înregistrării ca furnizor, executant sau prestator, persoana fizica în cauza, respectiv reprezentantul legal al persoanei juridice, are obligatia sa aduca la cunostinta operatorului Sistemului electronic acest lucru în termen de 24 de ore.

Autoritatea contractanta are obligatia de a repeta procedura de licitatie electronica in cazul in care numarul de furnizori, executanti sau prestatori care au depus oferta este mai mic de doi. In situatia in care in urma repetării procedurii, numarul de furnizori, executanti sau prestatori

care au depus oferta este mai mic de doi, autoritatea contractanta are dreptul, fie sa atribuiască contractul de achiziție publica ofertantului care a depus oferta, fie sa repete procedura de achiziție.

Preselectia solicitantilor

Autoritatea contractanta are dreptul sa organizeze preselectia solicitantilor care si-au manifestat intentia de a participa la procedura de licitatie electronica. Criteriile pe baza carora se face preselectia trebuie sa fie publicate in anuntul de participare si trebuie sa respecte principiile obiectivitatii si nediscriminarii.

In functie de specificul obiectului contractului de achiziție publica, autoritatea contractanta poate sa stabileasca drept conditie de preselectie, indeplinirea unor conditii minime referitoare la situatia economico-financiara si la capacitatea tehnica a solicitantilor.

In cazul aplicarii etapei de preselectie pentru atribuirea unui contract de achiziție publica, autoritatea contractanta are obligatia de a stabili si de a include in anuntul de participare data limita de primire a documentelor de calificare. Intre data publicarii anuntului de participare in sistemul electronic si data limita de primire a documentelor de calificare, trebuie sa existe o perioada de minim 30 de zile. Autoritatea contractanta are dreptul sa reduca numarul de zile prevazut anterior, dar nu la mai putin de 10 zile si numai in situatia in care respectarea numarului de 30 de zile ar cauza prejudicii autoritatii contractante.

Solicitantii au dreptul de a cere clarificari in legatura cu procedura de preselectie si cu documentele de clarificare pana cel mai tarziu cu 6 zile inainte de data limita de depunere a documentelor de calificare.

Autoritatea contractanta are obligatia sa puna la dispozitia tuturor solicitantilor, prin publicare in sistemul electronic, raspunsurile la clarificarile cerute, cu cel putin 4 zile inainte de data limita de depunere a documentelor de calificare.

Rezultatul preselectiei, impreuna cu motivatia corespunzatoare, este pus la dispozitie tuturor solicitantilor prin intermediul Sistemului electronic.

Comunicarea documentației de elaborare și prezentare a ofertelor

Documentatia pentru elaborarea si prezentarea ofertei trebuie sa contina, pe langa informatiile cuprinse in anuntul de participare si alte specificatii tehnice sau informatii de orice natura cu privire la produsele/ serviciile/ lucrarile solicitate.

In cazul in care evaluarea se va face dupa criteriul ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere tehnico-economic, autoritatea contractanta are obligatia sa stabileasca un algoritm detaliat de calcul , care sa permita utilizarea unei proceduri automate de selectare a ofertei castigatoare, ori de cate ori acest lucru este posibil din punct de vedere tehnic.

Garantia de participare se constituie de catre ofertant in scopul de a proteja autoritatea contractanta de riscul unui eventual comportament necorespunzator al acestuia pe intreaga perioada, pana la incheierea contractului de achiziție publica. Documentatia pentru prezentarea si elaborarea ofertei trebuie sa contina cuantumul garantiei de participare si perioada de valabilitate a acesteia.

Perioada de valabilitate a garantiei de participare este cel putin egala cu perioada de valabilitate a ofertei.

Cuquantumul garantiei de participare se stabileste in suma fixa, care se incadreaza de regula intre 1 si 2% din valoarea estimate a contractului de achizitie publica si care nu poate fi sub nici o forma mai mica de 0,5% sau mai mare decat 2,5% din aceasta valoare.

Garantia de buna executie a contractului de achizitie publica se constiutruie de catre contractant, in scopul asigurarii autoritatii contractante de indeplinirea, din punct de vedere cantitativ, calitativ si in termen a contractului. Autoritatea contractanta are obligatia sa stabileasca in documentatia pentru elaborarea si prezentarea ofertei cuantumul garantiei de buna executie, care va fi cuprins intre 5% si 10% din pretul contractului de achizitie publica.

Autoritatea contractanta are dreptul de a vira garantia de participare in bugetul propriu, ofertantul pierzand astfel suma constituita, atunci cand se afla in oricare dintre urmatoarele situatii:

- a) isi retrage oferta in perioada de valabilitate a acesteia;
- b) oferta sa fiind stabilita castigatoare, nu constituie garantia de buna executie in perioada de valabilitate a ofertei;
- c) oferta sa fiind stabilita castigatoare, refuza sa incheie contractul de achizitie publica in perioada de valabilitate a ofertelor.

In cazul in care obiectul contractului de achizitie publica include si furnizarea de produse, oferta de pret depusa de fiecare furnizor trebuie sa contina in mod obligatoriu si costul transportului produselor la locul de livrare indicat de autoritatea contractanta in anuntul de participare.

Intre data publicarii in sistemul electronic a documentatiei pentru elaborarea si prezentarea ofertei si data limita pentru depunerea ofertelor trebuie sa existe o perioada de minim 45 de zile.

Este de retinut ca solicitantii au dreptul de a cere clarificari in legatura cu documentatia pentru prezentarea si elaborarea ofertei, pana cel mai tarziu cu 8 zile inainte de data limita de prezentare a ofertelor.

Autoritatea contractanta are obligatia de a pune la dispozitia tuturor ofertantilor, raspunsurile de clarificari, cu cel putin 6 zile inainte de data limita de primire a ofertelor, prin publicarea in sistemul electronic.

Evaluarea ofertelor

Evaluarea ofertelor trebuie sa se faca ori de cate ori acest lucru este posibil din punct de vedere tehnic, prin utilizarea unei proceduri automate de aplicare a algoritmului de calcul prevazut in documentatia de prezentare si evaluare a ofertei. In situatia in care evaluarea nu se poate realiza in tot sau in parte, prin utilizarea unei proceduri automate, comisia de evaluare a autoritatii contractante are obligatia sa transmita rezultatul evaluarii in maxim 24 de ore de la luarea hotararii. Deschiderea ofertelor in forma electronica se face cu respectarea procedurii stabilite de operatorul Sistemului electronic.

Examinarea ofertelor, evaluarea lor si stabilirea ofertei celei mai avantajoase se fac, in mod corespunzator, prin utilizarea facilitatilor sistemelor electronice de clasificare a ofertelor, conform procedurii stabilite de operatorul Sistemului electronic.

Autoritatea contractanta are dreptul sa recurga la o procedura de ofertare deschisa. Aceasta presupune ca , pentru unu din criteriile de evaluare cuantificabile electronic fiecare ofertant are posibilitatea sa prezinte, in interiorul unui interval de timp bine precizat, mai multe oferte consecutive, a caror valoare sa fie accesibila tuturor celorlalti ofertanti, fara a fi accesibila si identitatea titularului fiecarei oferte. Regulile standard de aplicare a procedurii de ofertare deschisa se stabilesc de catre operatorul sistemului electronic. Descrierea detaliata a procedurii trebuie sa fie prevazuta in documentatia de prezentare si elaborare a ofertei.

La sfarsitul intervalului de timp mentionat anterior, operatorul sistemului electronic selecteaza oferta cea mai avantajoasa dintre cele existente si o comunica autoritatii contractante care o declara castigatoare. Calculatorul determina castigatorul. In acest moment identitatea titularului ofertei devine accesibila celorlalti ofertanti prin intermediul operatorului sistemului electronic.

In cazul produselor mai complexe, castigatorul nu este desemnat tot de sistem. Ponderea intre caracteristicile tehnice si pret, se face prin notare, de catre o comisie de evaluare. Ideal, membrii acestei comisii nu vor fi desemnati de autoritatile contractante, ci de persoane din sistem, care vor nota independent una de alta, fara sa se consulte. Desemnarea lor pentru o anumita licitatie se va face in mod aleator. Daca intre notele date de membrii unei comisii vor fi diferente mari, se va intruni alta echipa de evaluatori, pentru revizuirea primelor rezultate.

Comunicarea rezultatului evaluării

Comunicarea rezultatului privind stabilirea ofertei castigatoare se transmite in termen de 5 zile, prin utilizarea procedurii de comunicare stabilita de operatorul sistemului electronic, prin mesaje trimise tuturor participantilor. Numele castigatorului este anuntat si pe site-ul de licitatie.

Incheierea contractului de achizitie publică

Autoritatea contractanta are urmatoarele obligatii:

- sa incheie contractul de achizitie publica cu ofertantul a carui oferta a fost stabilita ca fiind castigatoare;
- sa verifice documentele de calificare ale ofertantului a carui oferta a fost stabilita ca fiind castigatoare, inainte de incheierea contractului de achizitie publica;
- sa incheie contractul de achizitie publica in perioada de valabilitate a ofertelor;
- sa incheie contractul de achizitie publica numai dupa 5 zile de la data transmiterii comunicarii privind rezultatul stabilirii ofertei castigatoare (dar in perioada de valabilitate a ofertelor);
- sa transmita operatorului sistemului electronic- spre publicare- un anunt de atribuire a contractului de achizitie publica, nu mai tarziu de 30 de zile de la data incheierii contractului de achizitie publica.

Orice comunicare, solicitare, informare, notificare, trebuie sa se transmita in forma electronica, in conformitate cu procedura stabilita de operatorul sistemului electronic, sub sanctiunea neluării lor in considerare. Toate documentele transmise in cadrul procedurii de licitatie electronica trebuie sa fie prezentate in forma electronica si semnate electronic. Orice document- in forma electronica- trebuie inregistrat in momentul transmiterii si al primirii.

Autoritatea contractanta care a incheiat un contract de achizitie publica in urma aplicarii procedurii de licitatie electronica are obligatia sa plateasca operatorului sistemului electronic tariful de utilizare, calculate in cota procentuala din valoarea contractului. Cuantumul tarifului de utilizare se stabileste prin hotarare a Guvernului, la propunerea Ministerului Comunicatiilor si Tehnologiei Informatiei si a Ministerului Finantelor Publice, intr-o cota procentuala, in limita a 0,5%.

Fiecare furnizor, executant sau prestator care participa la o procedura de achizitie electronica are obligatia sa plateasca operatorului sistemului electronic tariful de participare. Cuantumul acestuia se stabileste prin hotarare a Guvernului la propunerea Ministerului Comunicatiilor si Tehnologiei Informatiei si a Ministerului Finantelor Publice.

In cazul nerespectarii obligatiilor contractuale de catre una dintre parti, partea lezata are dreptul de a cere rezilierea contractului de achizitie publica si de a pretinde plata de despagubiri.

Operatorul Sistemului electronic are obligatia sa stabileasca acele proceduri si norme de securitate care asigura gradul necesar de confidentialitate si siguranta in utilizare, in scopul bunei desfasurari a procedurilor de licitatie electronica.

Toate comunicările efectuate in cadrul procedurii licitatiei electronice trebuie efectuate on-line, in conformitate cu regulile stabilite de operatorul Sistemului electronic, sub sanctiunea neluării lor in considerare.

Dosarul procedurii licitatiei electronice se pastreaza de catre operatorul Sistemului electronic atat timp cat contractul de achizitie publica produce efecte juridice, dar nu mai putin de 5 ani de la data finalizarii contractului respectiv.

La cerere, dosarul procedurii licitatiei electronice este pus la dispozitie oricarei autoritati publice interesate, spre consultare, cu conditia ca nici o informatie sa nu fie dezvaluita daca dezvaluirea ei ar fi contrara legii, ar impiedica aplicarea legii, ar afecta interesul public, ar prejudicia interesul comercial legitim al partilor sau ar afecta libera concurenta, dar fara a se limita drepturile ce decurg, potrivit legii, pentru organele abilitate, de a ridica documente care pot servi la dovedirea fraudelor, contravențiilor sau infractiunilor.

In unele situatii poate sa aiba loc anularea aplicarii procedurii licitatiei electronice. Autoritatea contractanta are dreptul de a anula aplicarea procedurii pentru atribuirea contractului de achizitie publica numai daca ia aceasta decizie inainte de data transmiterii anuntului de atribuire si numai in urmatoarele circumstante:

- a) nu a fost posibila asigurarea unui nivel satisfactor al concurentei;
- b) nici unul dintre candidati/ofertanti nu a indeplinit conditiile de calificare prevazute in documentatia pentru elaborarea si prezentarea ofertei;
- c) au fost prezentate numai oferte necorespunzatoare, respectiv oferte care:
  - sunt depuse dupa data limita de depunere a ofertelor;

- nu au fost elaborate si prezentate in concordanta cu cerintele cuprinse in documentatia pentru elaborarea si prezentarea ofertei;
- contin in propunerea financiara preturi care par in mod evident a nu fi rezultatul liberei concurente si care nu pot fi temeinic justificate;
- contin propuneri referitoare la clauzele contractuale, propuneri care sunt in mod evident dezavantajoase pentru autoritatea contractanta;
- prin valoarea inclusa in propunerea financiara fiecare dintre ele a depasit valoarea fondurilor alocate pentru indeplinirea contractului de achizitie publica respectiv;

d) circumstante exceptionale afecteaza procedura pentru atribuirea contractului de achizitie publica sau este imposibila incheierea contractului.

Decizia de anulare nu creeaza vreo obligatie a autoritatii contractante fata de participantii la procedura de achizitie publica, cu exceptia returnarii garantiei pentru participare.

Autoritatea contractanta are obligatia de a comunica tuturor participantilor la procedura de achizitie publica incetarea obligatiilor pe care acestia si le-au creat prin depunerea de oferte, dar si motivul anularii.

De la lansarea sa in 2002, pana astazi, prin sistemul electronic de achizitii publice au fost inchise 351 400 licitatii, inregistrandu-se economii de aproape 4.000 de miliarde lei. Pe categorii de produse, cele mai multe tranzactii au fost incheiate in domeniul sanatatii, avand ca obiect reactivii de laborator- 20.439, compusii heterociclici- 16.890, aparate medicale diverse- 11.208, articole de papetarie 7368 si antibiotice si sarurile lor- 6875, cu economii cuprinse intre 11,5 si 32,26%. Intre categorii de produse pentru care s-au inregistrat cele mai mari economii, in procente, fata de pretul de pornire, se numara: consumabile pentru fax si copiatoare- 64,17%, articole metalice de birou- 55,28%, formulare imprimate (tichete, bilete, formulare)- 52,74%, articole scolare si de birou din material plastic- 51,93%. Cele mai multe licitatii au fost inchise de Spitalul „Sf Ioan” Bucuresti- 2202 licitatii, Spitalul Municipal „Campina”- 2023 licitatii, Spitalul clinic de Urgenta Militar Central „C. Davila”- 1450 licitatii, Matei Bals- 1342. Cele mai mari economii fata de pretul de pornire au fost inregistrate de Spitalul Orasanesc Cismic- 87,47% si de Casa de Pensii a Municipiului Bucuresti- 75,69%, economii de peste 60% fiind realizate de Directia Generala a Finantelor Publice Brasov- 65,32%. Ministerul agriculturii, Padurilor, Apelor si Mediului- 63,24%, Directia Generala a Finantelor Publice Neamt- 61,28%, Directia Sanitara Veterinara Prahova- 60,59%.

Pe data de 16 martie 2002, a avut loc incheierea primei licitatii in cadrul sistemului de efectuare in cadrul sistemului de efectuare a achizitiilor publice prin licitatii electronice, www.e-licitatie.ro.

Licitatia a fost initiata de Secretariatul General al Guvernului in data de 4 martie 2002 si a avut ca obiect produsul „hartie copiator format A4”. Licitatia a fost lansata pentru o cantitate de 2.000 de topuri si adjudecata pentru un pret unitar per top de hartie de 68.900 lei. Serban Mihailescu, Ministru pentru Coordonarea Secretariatului General al Guvernului, a declarat cu privire la incheierea acestei prime licitatii: „Pretul rezervat de SGG a fost de 99.000 lei per top de hartie si s-a bazat pe valoarea cea mai mica inregistrata la concursurile de oferta desfasurate conform OUG 60/2001 in luna decembrie 2001, valoare la care s-a aplicat o reducere de 10%. Astfel, pretul de 68.900 lei la care s-a adjudecat pe www.e-licitatie.ro licitatie Secretariatului General al Guvernului a fost cu 37,5% mai mic decat in cazul

achizitiei din luna decembrie 2001.” Inca de la aceasta prima licitatie s-au constatat economii importante la produsele achizitionate, demonstrand astfel eficienta acestui sistem.

Dupa alegerea ofertei cu cel mai mic pret, urmeaza incheierea off-line a contractului intre ofertantul declarat castigator si institutia care a lansat cererea de oferta.

Prin incheierea primei licitatii in cadrul acestui sistem s-a dovedit capacitatea de functionare a acestuia pentru toate etapele ce trebuie parcurse pentru incheierea unui contract. Lansarea cererilor de oferta, primirea ofertelor si alegerea celei mai bune dintre acestea on-line este cea mai buna solutie, la care Guvernul Romaniei a apelat spre beneficiul tuturor cetatenilor Romaniei.

Pana la data de, 20 martie 2002, catre sistemul electronic de achizitii publice au fost adresate 4760 cereri de inscriere in sistem, dintre care 499 autoritati contractante si 4261 de ofertanti.

Pana la data de 19 martie 2002 au fost finalizate 8 licitatii, in valoare totala de aproximativ 470 milioane de lei.. In cele 8 procese de licitatii inchise pana la aceasta data, autoritatile contractante au achizitionat prin licitatie electronica produse de papetarie si rechizite in valoare de peste 470 de milioane de lei. Fata de preturile la care fusesera achizitionate anterior produsele respective, s-au constatat reduceri intre 5 si 30%, realizandu-se, in medie, economii de 16 procente. Date despre licitatiile finalizate sunt disponibile pe site-ul www.e-licitatie.ro, unde pot fi consultate rezultatele, data de inchidere, autoritatea contractanta, produsul achizitionat, numele companiei cistigatoare, valoarea achizitiei. Aceste date sunt accesibile de la orice calculator conectat la Internet, din tara sau din strainatate, oricarui cetatean interesat de procesul de achizitii publice, reprezentantilor companiilor care doresc sa se inscrie in sistem sau reprezentantilor mass-media, contribuind astfel la cresterea gradului de transparenta al proceselor de achizitii publice din Romania.

Pe 5 august 2003, s-a finalizat in sistemul electronic de achizitii publice www.e-licitatie.ro, licitatia organizata de Institutul de Endocrinologie C. I. Parhon in cadrul programului de sanatate „Preventia in patologia endocrina”.

La licitatie au participat 14 societati ofertante, valoarea de inchidere a licitatiilor atinand 13,76 miliarde lei. Pentru programul „Preventia si controlul in patologia nefrologica si dializa” valoarea finala a licitatiilor, care au fost inchise la 31 iulie 2003, s-a ridicat la 1,518 miliarde lei. . De asemenea, se afla in curs de organizare licitatie electronica privind achizitionarea de medicamente si materiale sanitar-farmaceutice, necesare unitatilor sanitare din subordinea Directiei Asistenta Medicala a Ministerului Apararii Nationale, a carei valoare este evaluata la aproximativ 300 de miliarde de lei.

Cele mai mari valori ale licitatiilor electronice in luna iulie 2003 au fost inregistrate de unitati spitalicesti. Spitalul Clinic de Obstretica si Ginecologie "Cuza Voda" din Iasi a lansat pentru Iodum licitatie cu cea mai mare valoare finala, de 2 miliarde de lei, inregistrand economii de 48,4% - aproximativ 1,8 miliarde lei fata de bugetul initial. Urmatoarele clasate au fost Spitalul Clinic de Urgenta Bucuresti, pentru role de sterilizare, cu economii de 487,3 milioane lei la o valoare de deschidere de peste 2 miliarde lei, si Spitalul Judetean de Urgenta Brasov, cu 1,4 miliarde lei - valoarea finala pentru achizitionarea de Nadroparina. 14 iulie 2003 a fost ziua cu cel mai mare numar de licitatii finalizate, respectiv 2270. Cu un an in urma, in luna iulie 2002, in sistemul electronic de achizitii publice erau deschise 1200 de licitatii, fata de 9600 in anul 2003.

Sistemul Electronic pentru Achizitii Publice (SEAP) a castigat Premiul AFCEA International Golden Link pe anul 2005 la categoria Aparare Internationala si Guvern Civil. Sistemul a fost dezvoltat pentru Inspectoratul General pentru Comunicatii si Tehnologia Informatiei (IGCTI) de UTI Systems in colaborare cu TotalSoft, HP Romania si Microsoft Romania si permite institutiilor publice din Romania sa-si procure bunuri si servicii prin mijloace electronice.

Fiecare participant la licitatiile initiate, este evaluat functie de seriozitatea pe care o prezinta si comportamentul afisat in tranzactiile la care participa, astfel ca dupa fiecare participare la o tranzactie i se da o nota numita "bonitate", nota ce poate fi cunoscuta de ceilalti utilizatori. O licitatie in calitate de organizator se poate anula oricand, dar aceasta anulare poate afecta in sens negativ „bonitatea”. In calitate de participant, oricine se poate retrage oricand din licitatie.

5.2. Tipuri de licitații electronice

Licitatia directa standard

Este licitatie organizata de un ofertant pentru un anumit produs. La fiecare noua inscriere la licitatie sistemul va recalcula castigatorul licitand in numele participantilor pana la limita stabilita de acestia. Orice modificare de situatie va fi anuntata participantilor implicati prin mesaje e-mail, acestia putand sa-si modifice oferta pana la data de inchidere a licitatiei. In cazul existentei mai multor preturi maxime egale, se va alege in functie de vechimea ofertei (ofertele mai vechi avand prioritate), și bonitate(bonitatea mai mare având prioritate)

Licitatia directa cu pret rezervat

Este licitatie organizata de un ofertant pentru un anumit produs in care ofertantul introduce și pretul rezervat al licitatiei, cunoscut doar de el, pretul minim la care este dispus sa-si vanda produsul.

Licitatia de tip olandez

Este licitatie organizata de un ofertant pentru un anumit produs, oferit in cantitati mari, unde vor exista mai multi cumparatori castigatori, care isi adjudeca produsele in ordinea descrescatoare a pretului oferit. Pretul la care se va realiza vanzarea va fi pretul oferit de ultimul castigator, care poate sa nu primeasca in totalitate numarul de produse cerut.

Licitatia inversa standard

Este licitatie organizata de un cumparator pentru un anumit produs. Organizatorul licitatiei, (cumparatorul), va introduce pretul de pornire al licitatiei, in acest caz, pretul maxim pe care cumparatorul este dispus sa il plateasca, care va fi facut cunoscut tuturor participantilor (ofertanti). Participantii la licitatie furnizeaza un pret de pornire,- care va trebui sa fie mai mic sau egal cu pretul de pornire introdus de organizator -si un pret rezervat (pretul minim pana la care sunt dispusi sa liciteze. Pretul rezervat va fi cunoscut doar de cel care l-a introdus. Ofertantul liciteaza pentru intreaga cantitate de articole pe care cumparatorul o cere. (nu se admite licitarea pentru cantitati fractionate).

Licitatia inversa cu pret rezervat

Licitatia inversa cu pret rezervat este licitatie organizata de un cumparator pentru un anumit produs, la care se va introduce și pretul rezervat al licitatiei, pretul maxim la care este dispus sa cumpere produsul. Pretul rezervat va fi cunoscut doar de organizatorul licitatiei. Participantii la licitatie furnizeaza un pret de pornire, mai mic sau egal cu pretul de pornire introdus de organizator, si un pret rezervat- pret minim pana la care sunt dispusi sa liciteze. Pentru fiecare licitatie se stabileste un pas de licitare, o cuanta, in functie de pretul de pornire dat stabilit de cumparator. Aceasta cuanta este un numar intreg si foloseste sistemului pentru a licita in numele ofertantilor. Pretul castigator la o licitatie va fi cu o cuanta mai mic decat cel mai bun pret oferit de ceilalti ofertanti. Pretul castigator nu poate fi mai mic decat pretul rezervat asociat participarii respective. Ofertantul va licita pentru intreaga cantitate de articole pe care cumparatorul o cere(nu se admite licitarea pentru cantitati fractionate). Daca participantul declarat castigator ofera un pret peste pretul stabilit de organizator, acesta va putea sa refuze sa cumpere.